БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 122 (8342) | 1957 оной майн 25, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Удха һайнтай лекци олоор уншая!

Совет арад түүхэтэ богонихон болзор соо ороноо социалистическэ ёһоор индустриализацилха, хүдөө ажахыгаа коллективизацилха зорилгонуудые шиидхээ, культурна революци бэелүүлээ, мүлжэгшэ ангинуудые усадхаад, дэлхэй дээрэ эгээн түрүүлэн социалистическэ общество байгуулаа.

Манай орондо социализм байгуулха тушаа Ленин багшынгаа зааһан замаар ябажа, Советскэ Союзнай түрүү наука болон техникэтэй хүсэн түгэс индустриальна гүрэн болонхой. Революциин урда тээхи хаанта Россин байдалтай сасуулхада, 1957 ондо СССР-эй промышленность 30 дахин, тиихэдэ хүндэ индустри 50 гара дахин ургаһан байна.

Совет ороной таһаршагүй нэгэ хубинь бологшо манай Бурят-Монголшье үнгэрһэн дүшэн жэл соо танигдахаар бэшэ болотороо хубилан хүгжөө. Экономическа болон культурна хүгжэлтынгөө талаар урдань ехээр гээгдэшэһэн манай бурят арад бүхы арадуудай, үндэһэ яһатанай адли тэгшэ эрхэтэй байха, ахадүүгэй хани барисаа тогтоохо ленинскэ национальна политикын бэелүүлэгдэһэнэй ашаар мүнөө түрүү культуратай, хүгжэнги индустриально-колхозно республика болоо.

Республикынгаа байгуулагдаһан 1923 онтой сасуулхада, мүнөө республикымнай томо промышленностиин бүтээн гаргаһан продукци 48 дахин ехэ болоһон, хүдэлмэришэдэй тоо 50 дахин олон болоһон байна. Республикымнай нютаг бүхэндэ шахуу шэнэ предприятинууд байгуулагдаа. Газар дайдымнай барагдашагүй ехэ баялиг шэнжэлэн элирүүлэгдэжэ, коммунизм байгуулха арюун һайхан хэрэгтэ ашаглагдана. Колхозно байгуулалтын илаһанай ашаар манай республикын хүдөө ажахы амжалтатайгаар хүгжэнэ. 1923 онтой сасуулхада, республикымнай тарилгын талмай дүрбэһөө үлүү дахин ехэ болоо, хонидой тоо табанһаа үлүү дахин олошороо. Газар хахалха, ороохо тариха, таряа хуряаха хүдэлмэринүүд бүхыдөө шахуу трактор, машинануудай хүсөөр хэгдэдэг болоо.

Мүн энэ үе соо бурят зоной соёл культура үзэгдөөгүй түргэнөөр хүгжөө. Арад зоноймнай ажабайдал жэл ерэхэ бүри һайжаржа, эрдэм соёл дэлбэрэн хүгжэжэ байнхай. Агуу-ехэ Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай ехэ бэлэгүүдээр угтажа, Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалые бүри ехээр арьбадхахын түлөө мүрысөөн хото, хүдөө, колхоз, предприяти бүхэндэмнай дэлгэржэ байна.

Агууехэ Октябриин аша туһаар туйлагдаһан эдэ ехэ илалта, туйлалтанууд тухайгаа, Октябриин социалистическэ революциин уласхоорондын удхашанар тухай арад зондоо тодо һайнаар ойлгуулжа үгөөд, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ элсүүлхэ гээшэ манай ябуулдаг пропагандистска хүдэлмэриин мүнөө үеын тон шухала зорилго болоно.

«Октябриин ойн һайндэртэ бэлэдхэжэ байхадаа Октябриин социалистическэ революцида бэлэдхэжэ, тэрэниие үнгэргэхэ үедэ болоһон тон шухала политическэ событинуудые хэблэлдэ үргэнөөр толилхо, мүн ажалшадта хөөрэжэ ойлгуулха; Коммунистическэ партиин, тэрэнэй багша В. И. Ленинэй агууехэ эмхидхэхы ба шэнэдхэн байгуулхы үүргэ һайнаар ойлгуулха шухала. Олониитын дунда ябуулагдадаг идейно-политическэ бүхы хүдэлмэри һайжаруулха зуураа, партийна организацинууд хадаа Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанарые, социализмын түлөө бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ СССР-эй болон арадай демократиин оронуудай амжаһан туйлалтануудые, социалистическэ революци болон пролетариадай диктатура тухай, социализм ба коммунизм байгуулгада. Коммунистическэ партиин, социалистическэ гүрэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай марксистско-ленинскэ һургаалай удхашанарые, пролетарска интернационализмын, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй уласхоорондын хүдэлөөнэй бата нэгэдэлэй удхашанарые тайлбарилан ойлгуулха ябадал эмхидхэхэ ёһотой» гэжэ Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол соо заагданхай.

Энэ тогтоолой гараһаар хоёр һара үлүүтэй сагай үнгэрбэшье, арад зоной дунда ябуулагдадаг пропагандистска хүдэлмэридэ ехэ хубилалта үшөөл болоодүй. Мухаршэбэрэй, Кударын болон зарим хэдэн аймагуудта партизануудай залуушуултай уулзалга үнгэргэгдөө. Октябрьска социалистическэ революци тухай лекцинүүдые бэшэхэ түсэбүүд лэ табигданхай. Зүгөөр энэ асуудалаар лекцинүүд хаа хаанагүй уншагдажа эхилээдүй байһаар. Энэ талаар Хориин, Яруунын, Сэлэнгын ба бусад зарим аймагуудта хэгдэһэн юумэн үгы шахуу. Партиин ЦК-гэй энэ тогтоол соо хараалагдаһанай ёһоор лекционно пропаганда һайжаруулха талаар олонхи партийна комитедүүд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлдэг обществын республиканска, аймагуудай, районно, городской отделенинүүд өөдтэй юумэ хээдүй байһаар. Энэ шухала хэрэгтэ аймагуудай газетэнүүдшье хабаадалсанагүй шахуу.

Саг үды гээд яаралгүй һуудаг байдалаа болюулжа, Агууехэ Октябриин һайндэртэ бэлэдхэхэ хүдэлмэриие эмхитэй һайнаар ябуулхаар болоо. Пропагандистнууд болон агитаторнууд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлдэг обществын гэшүүд, Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, Октябриин дүшэн жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй долгиие улам эршэмтэйгээр эбхэрүүлэлсэе!

К. Е. Ворошилов Вьетнамай Демократическа Республикада айлшалжа байна

ХАНОЙ, майн 23. (ТАСС). Майн 23-най үглөөгүүр К. Е. Ворошилов ДРВ-гэй президент Хо Ши Мин хоёр, мүн республикын гүрэнэй бусад ажал-ябуулгашад Ханойн университедтэ хүрөө. К. Е. Ворошилов 2,5 мянган студентнэрэй урда үгэ хэлээ. Университедэй ректор Хо Дак Ди агууехэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэдтэ халуун амаршалга хүргөөд, республика дотороо гэгээрэл дэлгэрүүлхэдэнь Вьетнамай Демократическа Республикада туһаламжа үзүүлдэгэйнь түлөө советскэ арадта, тэрэнэй правительстводань баясхалан хүргөө.

Һүүлээрнь К. Е. Ворошилов үгэ хэлэхэдээ, дээдэ һургуулинуудые олошоруулжа, мэргэжэлтэдые олоор бэлэдхэхэ хэрэгтээ Вьетнамай Демократическа Республикын амжалта туйлаһыень һайшаагаад, Вьетнамай оюун бэлигтэ залуушуул демократическа республикынгаа, арадайнгаа аша туһада хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Элдэб науканудые шудалан үзэхынгөө хажуугаар марксизм-ленинизмые һайнаар үзэхыень студентнэртэ К. Е. Ворошилов дурадхаа. Марксизм-ленинизм гээшэ «социалистическэ лагериин оронуудай 900 миллион хүнүүдэй ажал-ябуулгые шэглүүлдэг компас мүн» гэжэ К. Е. Ворошилов хэлээ. Тэрэшэлэн уласхоорондын байдалаар ходо һонирхожо байха ёһотой гэжэ К. Е. Ворошилов тэмдэглээ.

Һүүлээрнь СССР-эй Дээдэ һургуулинуудай министр В. П. Елютин үгэ хэлэхэдээ, К. Е. Ворошиловай нэрэһээ Ханойн университедтэ 2 мянган научна, техническэ номуудтай библиотекэ бэлэглээ. Өөһэдынгөө интеллигенцитэй болохо хэрэгтээ ехэ амжалта туйлахыень Вьетнам арадта тэрэ хүсэбэ.

КУКУРУЗАЯА САГ СООНЬ, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ТАРИЯ!

Һаалишан Цырен-Ханда Ванданова

Арбан долоон наһанһаа хойшо артелиингээ малые харууһалжа ябаһан Цырен-Ханда Вандановае табан жэлэй урдахана һаалишан болгоһон юм. Ажалдаа абьястай, һүбэлгэн бэрхэ хүн хадаа һаалишанай мэргэжэлые түргөөр шудалжа, нүхэдэйнгөө дунда шалгаржа эхилээ һэн.

Түрүүшын жэлнүүдтэ олон бэрхэшээл тушаалдадаг байгаа. Даажа абаһан үнеэдынь орой тугаллэдаг, һубайрдагшье һэн. Мүн зарим үнеэдэй дэлэн бэтьхэрэнхэй байгаа бэлэй. Теэд Цырен-Ханда бэрхэшээлһээ эүрхэсэнгүй, зориһондоо хүрэхын түлөө үсэд шангаар ажаллаһан байха юм.

Үнеэдэйнгээ дэлэнгые һаахынгаа урда, мүн һүүлээрнь илгадгүй, заримдаа һаажа байхадаашье һайса нидхэрдэг, эльбэдэг, үнеэдэй дэлэндэ һү үлөөхэгүй гэжэ оролдодог заншалтай болоо. Урзанда жэлһээ үнеэдээ тугалгүйгөөр һаажа һургаа.

Тиихэдэ үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө Цырен-Ханда тэдэнээ, намарай һүүл, үбэлэй эхин һарада тугаллуулхые оролдобо. Юуб гэхэдэ, намарай һүүл багта ногоон хагдаржа, силос үшөө нээгдээгүй байдаг хадань үнеэдые шэргээхэдэ ехэ зохид байгша ха юм. Тиин үбэлэй һарануудта шэнэ тугаллаһан үнеэд силос эдижэ, һү шэмэ ехэтэй байжа, зундаа ногоон дээрэ гарахадаа һүеэ хоёрдохёо нэмээдэг бшуу. Түрүү малшадай энэ онол аргые Цырен-Ханда һайса мэдэнхэй. Тиимэһээ энэ һаалишанай үнеэд гол түлэб 1956 оной октябрь, ноябрь, декабрь һаранuудта түрэһэн байна. Мүнөөшье эдэ һарануудта тугаллуулхаар үнеэдээ бултыень ороондо оруулаад байнхай.

Түрүү һаалишан үнеэдээ саг сооньэдеэлүүлхэ, уһалха хэрэгтэ онсо анхарал табидаг. Үглөөгүүр эртэ үүрэй сайжа байха үеэр үнеэдээ бодхоожо, таряа талханай зүйлтэй холижо силос үгэдэг. Тиихэдэнь үнеэд һаалгатараа нилээд ехэ тэжээл эдижэ үрдидэг. Мүн үдэшэлэн үнеэдэйнгээ эдихэ силос элбэгээр хэжэ үгэдэг заншалтай. Гадна, үдэшэ үглөөнь Цырен-Ханда үнеэдээ худагһаа уһалалсадаг. Мүнөө тэндэнь насос табигдажа, һаалишадай ажал нилээд хүнгэрөө.

Эдэ бүгэдын ашаар ажахын урда жэлдэ үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааһан байгаа һаа, мүнөө жэлэй үнгэрһэн долоон һара арбан хоногто 1100 литр һү һааба. Мүнөө үдэртөө үнеэн бүриһөө дунда зэргээр зургаа-долоон литрһээ доошо бэшые һаана.

Энэ һаалишанай дүй дуршэлые харалсажа, бэшэ һаалишадынь жэшээ абадаг.

Ажахын энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха гэһэн уялгаяа нилээд үлүүлэн дүүргэхээр Цырен-Ханда оролдожо байна.

— Кукурузын лэ силостэй болоожо, ехэ сү саадаг болообди. Энэ жэлдэ кукуруза бүри ехээр тарижа, сайн ургаса абаха хэрэгтэ бидэнэршье тусалхабди,—гэжэ һаалишан Цырен-Ханда Ванданова мэдүүлбэ.

Эршэмтэ ажалайнгаа түлөө һаалишан һайн түлбэри абана. Мүнөө һара бүридэ зуугаад ажалта үдэр оложо, тэрээндээ 300-гаад түхэриг мүнгэ аванс абаба. Гадна, түсэбһөө гадуур һү һааһанай түлөө һара бүри үбэлдөө 300—400 түхэриг, мүнөө 150—200 түхэриг шан абадаг. Мүнөө Цырен-Ханда хоёр бага ухибүүдтээ колхозойнгоо барижа үгэһэн шэнэ гэртэ, фермэдэ дүтэхэнэ баяртай, жаргалтай ажаһуудаг.

Зунай һаранuудта үнеэдтээ нэмэлтэ ногоон тэжээл үгэжэ байха тусхай байра фермэдэнь холо бэшэ түхеэрэгдэнхэй. Зүлгэ ногоон дээрэ үнеэдээ бүри һайнаар харууһалжа, үдэртөө үнеэн бүриһөө хахад пүүдһээ доошо бэшэ һү һааха гэһэн зорилго түрүү һаалишан урдаа табинхай. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ, Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе һаалишан Вандановагай нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахань лабтай.

Б. Гылыков.

Зэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Борьёо).

А. Мантаевай фото.

Кукурузын үндэр ургаса хуряахабди

Үнгэрһэн жэлдэ манай МТС-эй харьяата колхозууд 2156 гектарта тэжээлэй үнэтэ культура—кукуруза тариһан юм. Тэрэнэй 1760 гектарынь квадратно-гнездовой аргаар таригдаа һэн. Олонхи колхозууд баян ургаса хуряажа абаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи комплексно бригадынхид һайнаар элдүүрилэгдэһэн пар дээрэ. квадратно-гнездовой аргаар таригдаһан участогуудһаа гектар бүриин 100—120 центнер ургаса абаһан байна.

Энээнэй ашаар МТС-эй харьяата колхозуудта 11850 тонно силос дарагдаа һэн. Зарим колхозууд үнеэн бүридэ 5—9 тонно кукурузын силос бэлдээ. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үнеэн бүридэ 9 тонно, «Путь Октября» колхоз — 8 тонно бэлдэһэн юм. Хуряалгын үедэ кукуруза хадаха тусхай комбайнууд тон үсөөн байгаа. Гэбэшье, манай механизаторнууд ажалдаа шэнэ арга нэбтэрүүлжэ, кукурузые богони болзорто, һайн шанартайгаар хуряаһан байна.

«Путь Октября» колхоздо комбайнер нүхэр И. Бондарев таряанай комбайные шадамараар кукуруза хуряалгада тааруулжа, үдэртөө 60—70 тонно хүрэтэр кукурузын силос дарадаг байгаа. Нүхэр И. Бондаревой үүсхэлээр олон комбайнернууд юрын комбайнуудые тааруулан табижа, ажалдаа амжалта туйлаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо дүршэлтэй комбайнер нүхэр Ц. Н. Жарников үдэртөө 50—60 тонно силос дарадаг һэн.

Кукурузын силос элбэгээр бэлдэһэнэй ашаар олон колхозууд һү һаалгаяа дээшэлүүлээ. Хэрбээ ажахын үнгэрһэн жэлэй 7 һарын туршада МТС-эй харьяата колхозууд үнеэн бүриһөө 403 литр һү һаагаа һаа, энэ жэлэй 7 һарын туршада 623,5 литр һү һаагаа. Ондоогоор хэлэбэл, 168 процентээр һү һаалга дээшэлээ. «Путь Октября» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кривогорницын) ажахын жэлэй 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 817 литр һү һаажа, аймагай колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Һайн шанартай кукурузна силосэй ямар аша туһатайень һаалишад һайтар лаблан ойлгонхой.

Гэхэтэй хамта, хуряагдаһан ургасамнай һанаһанда хүрэнэгүй. Юуб гэхэдэ, ехэнхи талмайда багахан ургаса хуряагдаа. Квадратно-гнездовой аргые буруугаар хэрэглэһэн дээрэһээ, зарим участогуудые хэрээһэлүүлэн элдүүрилжэ шадаагүйбди.

Энэ жэлдэ 1650 гектар талмайда кукуруза таригдаха. Гол түлэб квадратно-гнездовой аргаар тэрэмнай таригдаха юм. Тиихэдэ 300 гектарта ногоон тэжээл таригдахаар хараалагдана. Наруули дулаан, һалхигүй талмайнууд зорюута шэлэгдэнхэй. Тэдэ участогуудта 696 тонно наг шэбхэ гаргагдаа. Энэ хүдэлмэри мүнөө үргэлжэлһөөр.

Мүн 85 гектар талмайда кукуруза гараар таригдаха. Түрүүшээр полиие хүндэлөөшэнь, утаашань хэмжэжэ тэмдэглээд, һүүлээрнь 8—10 сантиметр гүнзэгыдэ хүрзөөр үрэнь һуулгагдаха юм. Газарай хүрьһэнэй 10—12 градус болотор дулаасаһанай һүүлдэ тарижа эхилхэбди.

КПСС-эй обкомой болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлэн, колхоз бүхэндэ кукуруза тариха участогуудые шэлэн олохо комисси эмхидхэгдэжэ байна. Мүн колхозуудта кукуруза ургуулха тусхай звенонууд эмхидхэгдэнэ. Ойрын үдэрнүүдтэ кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариха, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ тухай семинар үнгэргэгдэхэнь.

Кукуруза тариха механизмууд, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ культиваторнууд заһагдажа сүм дүүрэнхэй.

Кукурузын газарһаа бултайхада, ряд хоорондын түрүүшын элдүүрилгэ хэһэнэй һүүлээр тарилгада хабаадаһан трактористнуудта, сеялкэшэдтэ, колхознигуудта болон МТС-эй хүдэлмэришэдтэ түлөөһэниинь хүсэд үгтэхэ юм. Хэрбээ квадратно-гнездовой аргые буруу хэрэглэжэ, шанар муутайгаар тарилга хэһэн байгаа һаань, ажаллагшадайнь түлөөһэниинь 10—30 процентээр багадхагдаха.

Адуу малай ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын, илангаяа һү ехээр һаадаг болохын тулада үнеэн бүридэ 10 тонноһоо бага бэшэ силос бэлдэхэ зорилго колхозуудай, МТС-үүдэй үмэнэ табигданхай.

Тиимэһээ МТС-эй механизаторнууд тарилгын бүхы талмайн гектар бүриһөө 150 центнер кукурузын ургаса хуряаха уялга абаа. Тэрэнээ бэелүүлхын тулада ургасын хойноһоо харууһалга һайнаар хэжэ ряд хоорондын элдүүрилгые саг болзортонь үнгэргэхэбди.

А. Дмитриев, Ехэ-Кударын МТС-эй директор.

Сабшалан уһална

Сабшалангаа һайнаар уһалхын тула Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой луговодууд ехэ оролдосотойгоор ажаллана. Тэдэнэй тоодо үбгэн наһатайшуул Жамбал Хазуев, Санжи Маниев, Радна Гармаев болон бусад бии. Жамбал Хазуев «Баруун Хорой» гэжэ газарта Чесан гэжэ горхонһоо татагдаһан канаваар сабшалан уһална. Эндэ жэлһээ жэлдэ һайн ургаса абтадаг юм. Нүхэр Хазуев һайн ажалайнгаа түлөө Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомһоо, мүн колхозой правлениһээ хэдэн дахин баясхаланда хүртэһэн байна. Мүн бусадшье участогуудта уһалалга түлэг дундаа ябажа байна. Иигэжэ «Коммунизм» колхозой түрүү луговодууд үндэр ургаса абахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана.

Д. Николаев.

Механизаторнуудай эрилтые хүсэдөөр хангаха

Хориин хониной совхоз ороохо болон шэниисэ тариха түсэбөө һаяхан дүүргэбэ. Совхозой фермэнүүд ороохо тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Пар хахалалга үргэн далайсатайгаар ябана. Мүнөө үедэ овёс болон тэжээлэй культура таригдажа байна. 1-дэхи, 3-дахи, 4-дэхи фермэнүүд хабарай тарилга эмхитэйгээр үнгэргэнэ.

Эндэхи механизаторнууд энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахын тула социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэнэд. Үдэ, Хасууртын үргэн уужам талаар үдэр һүнигүй оньһото машинын хүнхинөөн таһарнагүй.

Комсомолец Владимир Жамьяндабаев ДТ-54 тракторааp Хотогор гэжэ газарта ажаллахадаа үдэр бүри 8—10 гектар пар хахална. Зарим үдэртэ 12—13 гектар хүргэнэ. Иигэжэ даалгабаряа 2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн тракторист Бадма Бумбеев халаан соогоо 8—9 гектар хахалжа, нормоёо мүн үлүүлэн дүүргэнэ.

Газар хахалагшадһаа сеялкэшэд гээгдэнэгүй. Нормоор хараалагдаһан 33 гектарай орондо сеялкэшэд Иван Мишенин, Дымчик Жигжитов 35—45 гектарта тарилга хэнэ. Мүн эдэ нүхэдһөө Мунко Лхасаранов гээгдэнэгүй.

Тарилгада совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй эршэтэйгээр хабаадажа байхада, тэдэнэрэй дунда политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, нимэ хүдэлмэри совхозой фермэнүүдтэ мүртэй һайнаар хэгдэнэгүй. Жэшээнь, хабарай тарилгын эхилхэһээ хойшо 4-дэхи фермын поли дээрэ ажалшадай дунда һонирхолтой лекци, элидхэл хэгдээгүй байшоо. Хэтэрхэдээ эндэхи Баруун-Хасууртайн хүдөөгэй клуб механизаторнуудай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй. Энэ клубые даагша Цыпилма Раднаева һүүлэй үе болотор фермынгээ поли дээрэ хүлөөрөөшье гэшхээгүй байгаа. Ханын газетэ, «молни», тусхай мэдээсэл гэхэ мэтэ зүйлнүүд полевой стандань огто байхагүй. Мүн Хориин аймагай культурын таһаг (даагшань нүхэр Михайлов) тус клубые даагшада тодорхой туһаламжа үзүүлнэгүй.

Хабарай тарилгада хабаадажа байһан хүдэлмэришэд болон механизаторнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, ажахын энэ шухала кампаниие богони болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэ шухала.

Д. Дугаров, манай тусхай корр.

Республикын колхозуудта һү һаалгын ябаса тухай

1957 оной майн 20-ной мэдээн

Аймагууд	Һү абалга процентээр: Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ	Һү абалга процентээр: Нёдондоноихитой сасуулхада	Үнеэн бүриһөө һаагдаһаниинь (килограммаар): Ажахын жэлэй 7 һара 20 хоногто	Үнеэн бүриһөө һаагдаһаниинь (килограммаар): Тэрэ тоодо майн 11-һээ 20 болотор
Байкало-Кударын	35,9	140,5	560,5	44,7
Баргажанай	42,9	157,3	385,7	31,8
Бичурын	52,2	204,6	731,3	42,9
Зэдын	53,4	153,3	699,2	42,6
Яруунын	50,7	138,6	576,5	36,6
Заиграйн	47,8	153,8	571,0	38,0
Закаменай	36,4	123,3	267,3	12,3
Иволгын	65,0	147,6	698,1	43,2
Кабанскын	45,7	144,2	644,1	41,4
Хэжэнгын	37,7	109,1	372,5	26,7
Кударын	57,9	167,2	705,0	45,4
Курумканай	54,9	170,5	476,1	33,6
Кяхтын	45,5	191,4	785,6	53,4
Мухаршэбэрэй	48,2	160,4	604,4	36,9
Ахын	26,8	102,2	52,5	2,9
Прибайкальска	48,6	141,5	865,3	49,1
Сэлэнгын	54,2	165,1	870,0	46,4
Тарбагатайн	66,3	162,4	867,9	49,3
Ториин	48,8	166,2	404,9	26,9
Түнхэнэй	40,2	113,4	444,9	30,4
Хориин	40,9	129,9	542,8	33,7
Баунтын	37,7	106,9	447,5	29,9
Хойто-Байгалай	41,0	84,9	496,2	28,4
СОВХОЗУУД:				
Эрдэм	47,8	169,8	885	54
Яруунын	50,0	161,3	776	42
Боргойн	34,3	115,6	725	42
Бичурын	57,9	163,8	771	58
Кяхтын	55,0	137,8	829	60
Сэлэнгын	54,4	166,7	683	25,8
Хориин	51,0	116,7	400	28

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Политическэ хүдэлмэриин хүсэн

Партиин обкомой IV пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, мүн Ростовско областиин механизаторнуудай Хандалгатай танилсаха зуураа, манай МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгые эрхим болзорто үнгэргэжэ, үндэр ургасын үндэһэ һуури табиха гэжэ шиидэжэ, тус тустаа уялгануудые абаад байгаа.

Механизаторнуудай абаһан уялгануудаа ажал хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Энэ жэлдэ МТС-эймнай харьяата колхозууд 13 мянга гаран гектарта орооһо таряануудые, тэрэ тоодо 8960 гектарта шэниисэ, 1250 гектарта хара таряа тариха түсэбтэй байгаа. Мүнөө манай механизаторнууд эртын тарилга дүүргээд, оройн культурануудые тарилгада, пар хахалалгада хамаг хүсөө элсүүлжэ байна.

Тарилгые саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэ манай МТС-эй партийна организаци ехэ анхарал хандуулна. Партийна организаци бүхы коммунистнуудаа тракторна бригаданууда зүбөөр хубаарилан табиһан юм. МТС-эй 11 тракторна бригадада нэгэ партийна, 2 партийно-комсомолой, 8 комсомолой группа эмхидхэгдэһэн. Полевой хүдэлмэридэ хамта дээрээ 17 коммунист, 33 комсомолец ажаллажа байнхай. Коммунистнууд, комсомолшуудай хүдэлмэрилжэ байһан газарта эрхим амжалта туйлагдана.

Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажаллажа байһан коммунист нүхэр Мельниковэй хүтэлбэрилдэг 8-дахи тракторна бригадынхид нёдондо жэлдэ 1002 гектар талмайһаа га бүрииһөө 17 центнер ургаса хураажа абаһан байгаа. Мүнөө жэлдэ энэ бригадынхид 1100 гектар талмайн 400-һаань га бүрииһөө 150 пүүд, бэшэ участогуудһаа гектарай 100—100 пүүд ургаса абаха гэжэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Бригадын механизаторнууд тарилгын үедэ эрхим амжалта туйлаа. Тракторнстнууд нүхэд М. Разуваев, С. Симонов, Л. Куренков гэгшэдэй агрегадууд тарилга дээрэ үдэрэйнгөө нормые 120—130 процент дүүргэдэг байба. Тиигэжэ бригадынхид эртын тарилгые майн 9-дэ дүүргэ. Мүнөө тэдэнэр пар хахалжа, оройн культурануудые тарижа байнхай.

8-дахи тракторна бригадынхидһаа гээгдэхэгүй гэжэ шиидэһэн МТС-эй бэшэ бригаданууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаба. Коммунист Г. Поляковой хүтэлбэрилдэг 9-дэхи тракторна бригадынхид нёдондо жэлдэ энэ колхозой поли дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 12,8 центнер орооһо таряанай ургаса хураажа абаһан юм. Мүнөө жэлдэ тарилгын талмайн гектар бүриһөө 13 центнер ургаса абахаар шиидэ. Эндэ тракторнстнууд нүхэд И. Чуркин, М. Алексеев гэгшэдэй агрегадууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Механизаторнуудай бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһанай ашаар эртын тарилга богони болзорто дүүргэгдэбэ. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа байһан 5-дахи тракторна бригадынхид (бригадирынь коммунист К. Алексеев) эртын тарилга майн 11-дэ дүүргээд, мүнөө кукуруза, хартаабха тарилсана, пар хахална.

Механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ манай парторганизаци анхаралаа ехээр табяа. Агитаторнуудай һайнаар хүдэлмэрилһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Манайда хамта 22 агитатор тоологдоно. Тэдэнэй 18-ниинь коммунистнууд, комсомолшууд юм. Агитаторнуудта туһалха зорилгоор хоёр дахин семинар үнгэргэжэ, тэдэнэй үмэнэ зорилго табиһан байгаабди. Семинарта хабаадалсаһан агитаторнууд зоной дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа ямар арга, формо хэрэглэхэб гэжэ ойлгожо абаа. Тарилгын үедэ агитаторнууд нүхэд Т. Криващенов, Г. Фомина гэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэри нүлөө ехэтэйгээр, һайнаар ябуулна. Тэдэнэй даажа байһан 1,9-дэхи тракторна бригаданууд ажалай эрхим амжалта туйлана.

Тарилгые түргэдхэлгэдэ юун һаад хэнэб гэжэ элирүүлхын тулада тракторна бригадануудай бригадирнарай зүблөө 2 дахин үнгэргэһэн байгаабди. Агротехникые наринаар сахиха тухай асуудалаар партийна суглаан үнгэргэгдөө.

«Орооһо таряанай ургаса дээшэлүүлхэ», «Техническэ культурануудые тариха агротехникэ тухай» асуудалнуудаар механизаторнуудай дунда хэдэн лекци уншагдаа.

Механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байна. Табан хоног бүридэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа, бюллетень тараагдана. Показателиин доска, нүүдэл библиотекэнүүд бригада бүхэндэ эмхидхэгдэһэн байна. Мүн тракторна бригада бүхэндэ ажалай дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа, түрүү тракторна агрегадуудта дамжуулгын вымпел барюулагдана.

Гадна, МТС-эй дирекци болон парторганизациин дамжуулгын Улаан тугые түрүү ябаһан бригадада барюулнабди.

Механизаторнуудай бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ хэрэгтэ колхозуудай правлени, парторганизацинууд ехэ туһа хүргөө гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Сталинай (Маргентын), Логовскиин, Круминай нэрэмжэтэ колхозуудта ажаллажа байһан 2, 1, 4-дэхи тракторна бригадануудай механизаторнуудта һайн байра байдал түхеэрэгдэһэн, ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдэһэн байгаа. Полевой стануудынь һайнаар заһабарилагдажа, механизаторнуудай амархада аятай болонхой. Механизаторнууд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ, газетэ, журналнуудые уншаха, шатар, даам наадаха аргатай.

Механизаторнуудта һайн байра байдал түхеэрээд, хүнэһэ хоолоор һайса хангаад, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхээд байхада ажал хэрэг урагшатайгаар ябана. Зүгөөр, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд механизаторнуудай байра байдалые һайжаруулха хэрэгые тооногүй. Жэшээлхэдэ, 7, 9, 10, 11-дэхи тракторна бригадануудта зохистой байдал түхеэрэгдээгүй зандаа. Эндэхи механизаторнууд байра байдалаар тулюур, тэдэнэртэ ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдээгүй, газетэ, журналнуудые абанагүй. Энэ шухала хэрэгтэ колхозой правленинүүд, партийна организацинууд һаналаа ехээр табижа, механизаторнуудай бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэ бүхы арга нүхэсэл байгуулха ёһотой. Мүн олонхи тракторна бригаданuудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана, «Дайшалхы хуудаһанууд» саг соогоо гаргагданагүй.

Эдэ бүхы дутуунууд усадхагдаха ёһотой.

А. Алексеев, Бичурын аймагай Охин-Булагай МТС-эй парторганизациин секретарь.

Зориһондоо хүрэхын түлөө

Һү ехээр һаахын, мяха, нооһо элбэгээр абахын тулада орооһото болон тэжээлэй культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ шухала гэжэ манай парти болон правительство хододоо заадаг байна.

Энэ заабарииe хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада манай парторганизаци, бүхы колхозннгууд һүүлэй сагта хэдэн хэмжээ хараалаад, тэдэнээ дүүргэхын түлөө оролдон ажаллажа байнхай.

Колхознай урда жэлнүүдтэ ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шададаггүй дээрэһээ һү, нооһо, мяха абаха түсэбөө дүүргэдэггүй байгаа.

Иимэ байдалда эсэс табиха гэжэ шиидэгдээ. Манай колхознигууд мүнөө жэл орооһо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай, мүн овощь болон хартаабхын үндэр ургаса абаха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада, нэгэдэхеэр, шэнэ газар элдүүрилжэ, тарилгын талмай нилээд үргэдхэхэбди. Хамта мүнөө жэл 637 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэхэ юм. Хоёрдохёор, бидэнэр орооһото болон тэжээлэй культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэнхэйбди. 1957 ондо гектар бүриһөө 10 центнерһээ бага бэшэ орооһо, 125 центнер хартаабха, 100 центнер тэжээлэй культура абаха гэжэ хараалаад, механизаторнууд болон колхознигууд эдэбхитэй хэшээлтэйгээр ажаллажа байнхай. Манай эндэ иимэ ургаса абахадаа тон ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, уһалагдадаггүй газараймнай тарилга ган гасуур болоходо ехээр гандажа, өөдтэй ургаса гарадаггүй байна. Гэбэшье, хараалһан түсэбөө дүүргэхэ арга боломжо манайда гүйсэд бии. Энэ жэлдэ газар уһалха, наг шэбхэ гаргаха талаар горьтойхон хүдэлмэри хэгдээ. Эртын тарилга урда жэлнүүдэйхиһээ ханигүй богони болзорто, һайн шанартай сортовой үрэһөөр хэгдэжэ дүүргэгдэбэ.

Хабарай тарилгые богони болзорто дүүргэлгэ ехэнхидээ парторганизациин, правлениин ябуулһан эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриһөө дулдыдаба. Механизаторнууд болон колхознигууд энэ жэлдэ дулаан, сэбэр полевой стануудта байжа хүдэлмэрилнэ. Полевой стануудта багахан улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй. Мүн хирэ хирэ болоод лэ бани түлигдэжэ байдаг.

Бэлэдхэл һайнтай коммунистнууд болон комсомолшуудай дундаһаа 7 агитатор томилогдоод, ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд лекци, хөөрэлдөө эмхидхэхэдээ харуулан ойлгуулха агитаци хэрэглэдэг, «Дайшалхы хуудаһа» гаргадаг байна.

Зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй интеллигентнэрые эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тулада парторганизаци оролдодог. МТС-эй мэргэжэлтэд лекцинүүдые уншадаг болоо. Курумканай дунда һургуулиин багшанар, һурагшад манай колхоздо туһаламжа болгон, үндэр ургаса абаха участогуудые бии болгоо. Хартаабха, кукуруза, овощь тарилгада туһалха юм. Һурагшад полевой стануудта ошожо, концерт харуулна.

Партийна организаци зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри улам һайжаруулха, хөөрэлдөө лекцинүүдые манай зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулдаг болохо тушаа хэмжээ абана. Коммунистнууд ажалай шухала һалбаринуудта эльгээгдэжэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Мүнөө хабарай тарилга дээрэ коммунистнууд Раднаев, Гатапов, Доржиев, Шадапов, Зверьков гэгшэд ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, колхознигуудта жэшээ харуулна.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр абадаг болохын тулада манай партийна организаци колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие саашадаа улам һайжаруулха байна.

Б.-М. Димитриев, Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Агитаторнуудай һанамжанууд

Кударын аймагта «Агитаторай блокнот» уншагшадай конференци болобо. Энэ конференцидэ колхозуудай, МТС-үүдэй партийна организацинуудай секретарьнууд, пропагандистнар болон агитаторнууд хабаадалсаа.

Агитаторай блокнодой редакциин хүдэлмэри тухайда КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагай инструктор нүхэр Александров тобшохоноор хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр уншагшад һанамжануудаа хэлэһэн байна.

Ехэ-Кударын МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Одоев иигэжэ хэлээ:

—Манай МТС-эй бүхы агитаторнууд блокнот захяад, ажалдаа шадамараар хэрэглэдэг. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг 3-дахи тракторна бригадын агитатор нүхэр Батомункуев «Агитаторай блокнодто» толилогдоһон Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй бригадир нүхэр Сороковиковой статьягаар һонирхолтой хөөрэлдөө хэһэн байна. МТС-эй бухгалтер нүхэр Шевелев, Үшөөтэйн МТС-эй директор байһан нүхэр Петиновэй «Ажахын тоосоон тухай» статьятай танилсаад, тэрэ асуудалаар хоёр дахин лекци уншаа. Энээнэй ашаар олонхи тракторна бригадануудта запасной частьнууд, горючи алмагдаһан байна.

Гэхэ зуура, «Агитаторай блокнодой» редколлегиин хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Партийна организацинуудай хүдэлмэриие харуулһан материалнууд үсөөн толилогдоно. Түрүү комбайнернуудай, трактористнуудай, жэшээлхэдэ, суута комбайнер нүхэр И. Н. Жарниковай дүршэлые дэлгэрэнгыгээр харуулаа һаа, һайн байгаа. Мүн эрхим агитаторнуудай хүдэлмэриие үргэнөөр харуулха шухала,—гэбэ.

—«Агитаторай блокнодой» бүри һонирхолтойгоор хэблэгдэдэг болобошье хүсэнэм,—гэжэ Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Пепеляев хэлэбэ.—Блокнодой хүдэлмэридэ республикын уранзохёолшод, поэдүүдэй хабаадалсаа һаань, һонирхолтой болохо һэн.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Гылыкпылов, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой агитатор нүхэр Мухина «Агитаторай блокнодой» һайн талые тэмдэглээд, партийна группануудай хүдэлмэри тухай статьянууд үсөөн толилогдоно гэжэ шүүмжэлээ.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой агитатор нүхэр Станкевич блокнодой хуудаһануудта хариин гүрэнүүд тухай справкануудые толилдог байхыень хүсэбэ. Комсомолой Кударын айкомой секретарь нүхэр Цыбиков, партиин Кударын айкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша нүхэр Полякова болон бусад үгэ хэлээ.

АГИТАТОРТА ТУҺАЛАМЖА

Манай ороной хүдэлмэришэн ангиин байдал тухай

I. Хаанта засагай үедэ ямар байгааб

(Тоо, баримтанууд)

✪ Капиталистнууд болон помещигүүдэй засаг түрые барижа байха үедэ Россин хүдэлмэришэн ангиин байдал тон хүндэ байһан юм. Үнгэрһэн зуун жэлэй ная гаран онуудаар хүдэлмэришэд сүүдхэдээ 10—12 час хүдэлдэг байгаа. Хүдэлмэришэд ажалайнгаа үдэрэй хахадһаань ехэ сагта капиталистда миинтээр хүдэлжэ үгэдэг һэн. Росси доторхи 2 миллион гаран эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд 1908 оной туршада 555 миллион 700 мянган түхэриг салин хүлһэ абахадань, харин предприятинуудай эзэд—Россин үсөөхэн тоото капиталистнууд хүдэлмэришэдые мүлжэжэ 568 миллион 700 мянган түхэригэй ашаг олзо оруулһан юм.

✪ Хаанта Россин фабриканууд, заводуудта хүдэлмэришэдые ажалай үедэ гэмтэхэ ябадалһаа һэргылхэ хуули гэжэ байгаагүй. Тэрээнһээ болоно, хүдэлмэришэдэй гэмтэхэ, усалтаха ушарнууд олон үзэгдэдэг байгаа. 1912 ондо Росси дотор һарын 97 мянган, үдэрэй 900 гэмтэл усалталга болоһон байба. Олон хүнүүд усалтан гэмтэжэ үе мүсэгүй болодог, тиихэдээ ямаршье тэдхэмжэгүйгөөр хүдэлмэриһөө намнагдадаг һэн.

✪ Эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй ажалые капиталистнууд тон үнэгүйгөөр сэгнэдэг байһан юм. Эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй ажал сахиха ямаршье хуули байгаагүй. Эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адли хүдэлмэри хэһэн аад, һураггүй бага салин абадаг байгаа.

✪ 1912 он хүрэтэр Россида социальна тэдхэмжэ гэжэ байгаагүй. Хүдэлмэришэдэй үбдөөд, гэмтээд байбал, тэдэниие мүнхэлхэ гэһэн хуули 1912 оной июнь һарада гараа һэн. Энэ революционно хүдэлөөнэй ехээр хүгжэһэнэй аша үрэ мүн. Тэрэ хуулиин ёһоор, мүнхэлэлгын жаса байгуулхын тулада хүдэлмэришэд өөһэдөө мүнгэ оруулха уялгатай байгаа. Ажал хэхэ шадалгүй болоһон, үндэр наһатай хүдэлмэришэд угаа хүндэ байдалда ородог байба. Хүдэлмэришэ хүн хадаа капиталистын барлаг боложо бүхы наһан соогоо хүдэлөөд, үтэлхэдөө, хармаандаа хан гэхэ мүнгэгүй, хүдэлмэриһөө намнуулдаг байһан юм.

II. Совет засагай үедэ ямар болооб

✪ Совет гүрэнэй Үндэһэн хууляар батадхагдаһан, ажал хэхэ агууехэ эрхээ манай ороной хүдэлмэришэн анги хүсэд бүрин эдлэдэг. Манайда хүдэлмэригүйдэлгэ үни үгы хэгдэнхэй. Хүдэлмэришэдэй тоо жэлһээ жэлдэ улам олон болоно.

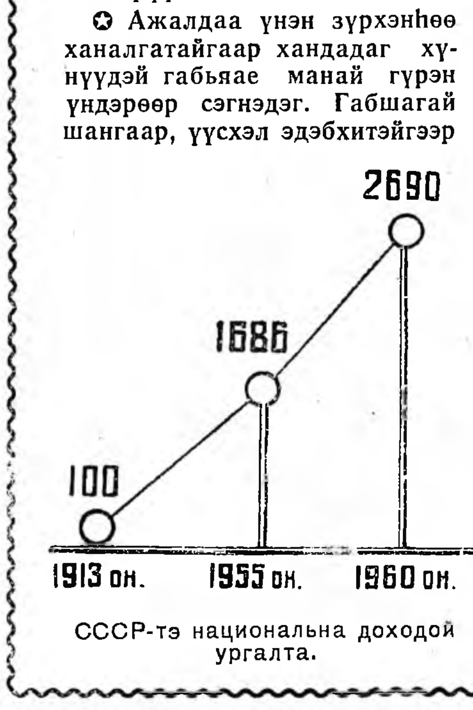
✪ Ажалай үдэр богони болгогдоно. 1956 оной мартын 8-һаа хойшо амаралтын, һайндэрэй урда тээхи ажалай үдэр хоёр часаар хорогдоо. 16-һаа 18 хүрэтэр наһатай эдиршүүлэй ажалай үдэр нёдондо жэлэй июлиин 1-һээ 6 час болгогдоо һэн. КПСС-эй XX съездын тогтоолой ёһоор, зургаадахи табанжэлэй туршада бүхы хүдэлмэришэдэй ажалай үдэр 7 час, харин нүүрһэнэй ба хадын малтамалнуудай промышленностиин хүдэлмэришэдэй ажалай үдэр 6 час болгогдохо юм. Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багһаа Донбассай хэдэн шахтанууд 6 час соо хүдэлдэг болонхой. Донбассай бүхы шахтанууд, ороной бусад олон шахтанууд энэ жэлдэ иимэ гуримда орохонь.

✪ Өөрынгөө социалистическэ гүрэнэй аша туһада хүдэлдэг манай ороной хүдэлмэришэн анги ехэ эдэбхи үүсхэл гаргадаг, гүрэн түрынгөө хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө шармайн оролдодог. Бүхы хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ хабаадалсан, эршэмтэйгээр хүдэлжэ, ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө тэмсэнэ. Хүдэлмэришэдэй дундаһаа гараһан ухаалан зохёогшодой, уралан нарижуулагшадай, үйлэдбэриин түрүүшүүл жэл ерэхэ бүри улам олошорно. Гансахан табадахи табанжэлэй туршада 4.436 мянган хүн 8.285 мянган дурадхал оруулһан байна. Тэдэнэй 4,553 мянганиинь үйлэдбэридэ хэрэглэгдэжэ, гүрэнэй хэдэн олон мянган түхэриг мүнгэн алмагдаһан байха юм.

Хүдэлмэришэдэй үдэшын һургуулинуудта, техникум болон дээдэ һургуулинуудта заочноор һуралсадаг, түрүү дүршэлэй һургуулида ябажа юрэнхы эрдэмээ, мэргэжэлээ ходо дээшэлүүлхэ аргын байгуулагдаһан дээрэһээ манай Бурят-Монголдошье уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой тоо жэл бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын Железнодорожно районой 5 предприятида (ПВЗ-дэ, түмэр замай узелда, хирпиисын болон «Металлоширпотреб» заводуудта) 1956 оной туршада жэл соо 6 миллион түхэригэй ашаг олзо үгэхэ 1520 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ.

✪ Ажалдаа үнэн зүрхэнһөө ханалгатайгаар хандадаг хүнүүдэй габьяае манай гүрэн үндэрөөр сэгнэдэг. Габшагай шангаар, үүсхэл эдэбхитэйгээр хүдэлөөшэд ССР Союзай орденууд, медальнуудаар шагнагдадаг, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэдэг, гүрэнэй засагай органуудта һунгагдадаг, манай ороной эгээн хүндэтэй хүнүүд болодог.

✪ Социалис мүрысөөнэй ехээр дэлгэрһэнэй, хүдэлмэришэдэй эрдэм соёлой дээшэлһэнэй, техническэ дэбжэлтын туйлагдаһанай ашаар, манай орон дотор ажалай бүтээсэ жэл бүхэндэ дээшэлжэл байдаг. 1913 онтой сасуулбал, СССР-эй промышленностиин хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ мүнөө 8 дахин ехэ болонхой. Ажалай бүтээсын ургажа байһанай ашаар, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай бодото салин хүлһэн жэл бүри нэмэнэ. 1940 онойхитой жэшэбэл, промышленностьда ажалладаг хүдэлмэришэдэй бодото салин хүлһэн 1955 ондо 90 процент нэмэһэн байгаа. Зургаадахи табанжэлэй туршада хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлһэн 30 процентээр дээшээ болохоор хараалагданхай. Ажалшадай үйлэдбэридэ олооροо хабаадажа, Эхэ оронойнгоо баялигые арьбадхалсажа байһыень СССР-эй национальна доходой ургалта тухай диаграммаһаа харагты.

СССР-тэ национальна доходой ургалта.

✪ Манай ороной хүдэлмэришэд болон албахаагшад салин хүлһэеэ абажа байгаад жэл бүри амаралтада гарадаг. Хүдэлмэришэдэй амардаг санаторинуудай тоо 1945 ондо 1107 байгаа һаа, 1955 ондо 2178 болоо. Энээнһээ гадна, амаралтын олон мянган гэрнүүд бии.

✪ Манай гүрэнэй хүсэ шадалай ургаха бүринь арад зоной хэрэглэмжэнүүдтэ зорюулагдадаг мүнгэн жэлһээ жэлдэ нэмэнэ. Хэрбээ 1955 он дотор энэ хэрэгтэ 147,2 миллиард түхэриг һомологдоһон һаа, 1957 ондо 188,2 миллиард түхэриг һомологдоо. Манай орон доторхи үтэлһэн хүнүүд тэдхэмжэ абадаг юм. Совет ороной хүдэлмэришэд болон албахаагшад пенсидэ гарахадаа, урдань абадаг байһан салингайгаа 50-һаа 100 хүрэтэр процентые абана. Пенси тухай шэнэ Хуулиин ёһоор, энэ жэлэй эхиндэ манай ороной 16 миллион хүн пенси абадаг болоһон байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан, гүрэнэй бюджедһээ социальна тэдхэмжэ ба мүнхэлэлгэдэ гаргашалагдаха мүнгэн нёдондонойхиһоо 16,3 миллиард түхэригөөр нэмээ. Манай ороной ажалшад үтэлхэдөө яаха хээхэ аабиб гэжэ һанаан үнөөн болохоёо болинхой.

✪ Үтэлһэн, үбшэлһэн ушарһаа пенси абагшадай зэргэдэ 1956 оной октябриин 1-һээ 1957 оной майн 1 хүрэтэр 4 мянга гаран хүн манай республика дотор нэмэһэн байна. Манай республика дотор бүхы дээрээ мүнөө 13500 тиимэ хүнүүд пенси абана. Үтэлжэ гү, али үбшэн боложо ажал хэхэ шадалаа гээһэн хүнүүдтэ (тусхай пенси абагшадые тоололсонгүй) 1956 оной январиин нэгэнһээ октябриин 1 хүрэтэр манай республика дотор 14650 мянган түхэриг түлэгдэһэн һаа, пенси тухай шэнэ Хуулиин гараһанһаа хойшо—1956 оной октябриин 1-һээ энэ оной майн 1 хүрэтэр 7 һара соо—31 миллион түхэригэй пенси түлэгдөө.

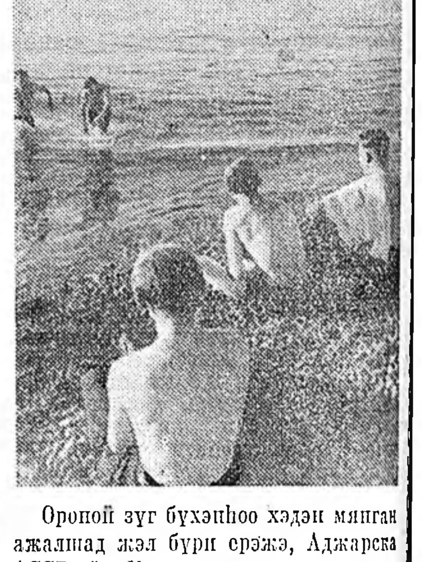
✪ Манай Парти, Правительство ажалшадай байра байдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ анхарал ехээр табина. Нёдондо манай республикын предприятинууд болон эмхи зургаанууд ниитэ дээрээ 77 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр ашаглалгада үгөө. Энэ жэлдэ 120 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа, хүдэлмэришэд, албахаагшад тэндэ гэр байрануудые абаха юм. Һүүлэй хоёр жэл соо республикымнай түб хотодо 18 магазин, 12 столово, 2 кафе, хэдэн һургуули шэнээр баригдаа.

Азербайджанска ССР-эй Сумгайта гэжэ городой хүдэлмэришэд нёдондо гуша гаран мянган дүрбэлжэн метр байрын гэр абаһан юм. Мүнөө жэлдэ энэ городой булад хайлуулагшадта, барилгашадта, химигүүдтэ 70 мянган дүрбэлжэн метр гэр баригдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сумгайта городто баригдажа байһан шэнэ гэрнүүд харагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Ороной зүг бүхэнһөө хэдэн мянган ажалшад жэл бүри ерэжэ, Аджарска АССР-эй «Махинджаури» гэжэ амаралтын гэртэ амардаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амарагшад Хара далайн эрьедэ наранда бэеэ шаража һуунад.

ТАСС-эй фотохронико.

Үхэр малаа шахажа, өөхэтэй тарган болгое!

НҮХЭД ХОНИШОД, МАЛ АДУУЛАГШАД, ГАХАЙШАД! Зунай зүлгэ ногоон дээрэ адуу малаа һайса бэлшээжэ, зүбөөр эдеэлүүлжэ, Эхэ орондоо эрхим шанартай мяха тушаая

* *

лон гахайтай боложо байнабди

и гахайшан туладаа тэрэнэй толгой олошоруулхын түлөө рал оролдолгоёо ехээр хандагби. Гахайн фермэдэ ажала эхилһээр тиимэшье үнинэй эб. Нёдондо—түрүүшынгээ жэл эхэ гахайтай байгаад, тэдэнһээ поршоонхо абажа, колхоздоо н бүтэнөөр тушаагаа һэм.

рда жэлнүүдтэ гахайшад энэ ые схэ хүндэ шэнгеэр хэлсэгһэн. Гахайшанай ажал гол түтүл абалгын үедэ бэрхэтэй бай. Юуб гэхэдэ, нарай поршоонхые нһаар харууһалха хэрэгтэй у.

үнөө арбан эхэ гахай харууаб. Тэдэнһээ 103 поршоонхо аб. Гадна, нэгэ дахин түрүү шахагдаха 4 гахайтайб. Тэй нэгэнһээ—7, нүгөөдэһөөнь—6 шоонхо абтаа. Абтаһан түлнүүь хоролтогүйгөөр томо болгогю байна. Тэдэнэй 69 толгойень жүүлжэ, таргалуулхын гүүртэ тушаагааб. Гахай бүхэнһөө 18 шоонхо абаха уялгатайб. Энэ лго заатагүй дүүргэгдэхэ бай.

Поршоонхонуудай хоёр һара н сасуунь эхэһээнь һалгаадаг. Энэ үедэ түлжүүлһэн поршоонудни тус тустаа 22 килограмм нүүртэй болоо һэн. Илангаяа шоонходо талханһаа гадна, яһаһай гурил, хөө, шабар үгэлсэхэ хэрэгтэй.

Түл олоор үгэдэг гахай бии. Минии харууһалдаг «Самсониха» гэжэ гахай нёдондо 25 поршоонхо гаргаа һэн. Тэрэниие мяхан дээрэ оруулжа тоолоходо нэгэ эхэ гахай бүриһөө тонноһоо үлүү мяхан жэлдэ абтана. Мүнөөшье жэлдэ тэрэ гахай 15 поршоонхо нэгэ түрэхэдөө гаргаад байна.

Дүй дүршэл дээрэһээ харахада поршоонхонуудые минеральна болон бусад тэжээлээр эдеэлүүлхэһээ гадна, үдэртөө адагынь гурба дахин бүлеэн уһаар уһалха хэрэгтэй. Поршоонхын гараһаар һара болоодүйдэ эдеэлүүлжэ эхилхэдэ болохо.

Гахай үсхэбэрилгэ тухай анхарал үшөө багаар хандуулагдана гээшэ ха. Манай фермэ дээрэ байра тиимэшье һайн гэхын аргагүй. Илангаяа эдеэ бэлдэхэ газар ехэ муу.

Гахай шахалгада, тэрэниие олошоруулгада бодото анхаралаа табижа, гүрэндөө тарган мяха тушаахын түлөө саг үргэлжэ тэмсэхэ шухала байна.

А. Иванова,
Ториин аймагай «Коммунизм» колхозой гахайшан.

Тарган мяха гүрэндэ худалдаба

Закаменай аймагай «Победа» колхоз мал ажал эрхилхэ талаар аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябадаг юм. Үнеэн бүриһөө һү һаалгые һүүлэй 2—3 жэлэй туршада хэдэн дахин нэмээжэ, олзо доход ехые абадаг болонхой. Гэхэ зуура, мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха хэрэгтэ анхарал һайса хандуулагдадаггүй байгаа. Жэл бүри малаа хүсэ шадал муутай, туранхайгаар тушаадаг заншалтай һэн.

Гүрэндэ тушаагдаха залуу, мүн гологдоһон малнуудай тусгаар гүүртэ эндэ эмхидхэгдэһээр хоёр жэл болобо. Тэдэнэй заримыень нёдондо намар гүрэндэ тушааһан, худалдаһан байна. Энэ жэл тушаагдаха малнуудые намар болотор бэлшээридэ эрхимээр адуулжа, үбэлдөө һайса эдеэлүүлжэ, 15 толгойень хабар шахалгада табяа һэн.

Шахалгада табигдаһан гунан, дүнэн сарнууд дунда зэргээр толгой бүриин 3,5 центнер болоно. Мүнөө май һарын эхеэр гүрэндэ худалдахадань дунда зэргээр тус тустаа 4,2 центнер шэгнүүртэй болоһон гэхэ гү, али шахалгын үедэ тус бүридөө 70 килограммаар нэмэһэн байба. Мүн нэгэ дүнэн сар 7,3 центнер шэгнүүртэй болоо.

Зундаа, намартаа тушаагдаха малнууд холын, шэлэгдэмэл бэлшээридэ гаргагдаха.

Энэ колхозойхид тарган мяха ехээр абадаг болохо тушаа хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахаар зоригжонхой.

Д. Аюшеев.

Б. Р. Чимитдоржиев Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой мал ажалда арбан табан жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Баян дүй дүршэлтэй, ажалдаа абьяастай энэ малшанай харууһалһан мал жэл бүхэндэ гарзагүйгөөр ондо ородог, тобир тарган байдаг юм. Мүнөө нүхэр Чимитдоржиев бэлшээжэ таргалуулха хашараг буруунуудые харууһална. Тэдэнь үдэр бүхэндэ тус бүридөө дунда зэргээр шэгнүүрээ 400—500 граммаар нэмээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Р. Чимитдоржиев малаа адуулжа ябана.

З. Веснинагай фото.

Шахамал малай гүүртэ

эдын аймагай Үшөөтэйн МТС-эй ьяата колхозууд гүрэндэ тушаамалаа илгажа, бултыень шэг, тусгаар харууһалганда табяа. ндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колдо мал бэлшээн таргалуулхаай отара, гүүртэнүүд эмхидхэгэй. Тэдэ гүүртэ, отарануудта 62 , 1374 хонин тоологдоно. Гүүртэ, отарануудые даагшаар оролдосотой, шадамар бэрхэ малшад хүдэлнэ. Базар Сосоровой даадаг гүүртын эбэртэ бодо мал түргөөр таргалжа байнхай, үнгэрһэн һарын турша соо толгой бүриинь шэгнүүр дунда зэргээр 23 килограммаар нэмээ.

Манай корр.

Уялгануудаа дүүргэхын түлөө оролдохо хэрэгтэй

Кяхтын аймагай колхознигууд болон механизаторнууд абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ бүхы арга боломжотой.

Гэбэшье, эндэхи зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын продуктнуудые, илангаяа мяха ехээр абадаг болохо хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Аймагай олонхи колхозууд энэ жэлэй түрүүшын кварталда мяха тушааха түсэбөө дүүргээгүй. Хониной совхоз түсэбөө оройдоол 27 процент дүүргээ. Погранична МТС-эй харьяата колхозуудта бэлшээн таргалуулагдаха бодо малай гүүртэнүүд эмхидхэгдэжэ дүүрээдүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо бэлшээридэ ябаха мал үшөө шэгнэгдээгүй байһаар.

Һү һаалга нёдондонойхидо оробол нилээд дээшэлээ. Теэд энээгээрээ малшад һанаагаа амарха ёһогүй. Юуб гэхэдэ, аймагай колхозууд үнеэн бүриһөө 1500 литр, хониной совхоз—1600 литр һү һааха уялга абанхай ха юм. Майн 1-нэй мэдээгээр колхозууд 732,2 литр, совхоз—769,0 литр һү һаагаа. Үлэһэн таба һарын туршада үнеэн бүриһөө тонно шахуу һүн һаагдаха болоно бшуу.

Адуу малаар олон Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев) һү һаалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй. Эндэ үнеэн бүридэ 9 тонно силос дарагдаһан юм. Теэд тэрэнээ хайра гамгүйгөөр гаргашалжархёо. Энээнэй эсэстэ мүнөө олонхи фермэнүүдтэ шэмэтэ тэжээл дууһанхай. Харгантын фермэдэ силос аяар хорёод модо газарһаа асарагдана. Багахан силос эдеэд, бүхэли үдэртөө адуулагдаһан үнеэдһээ һү ехээр һаагдахагүйнь мэдээжэ.

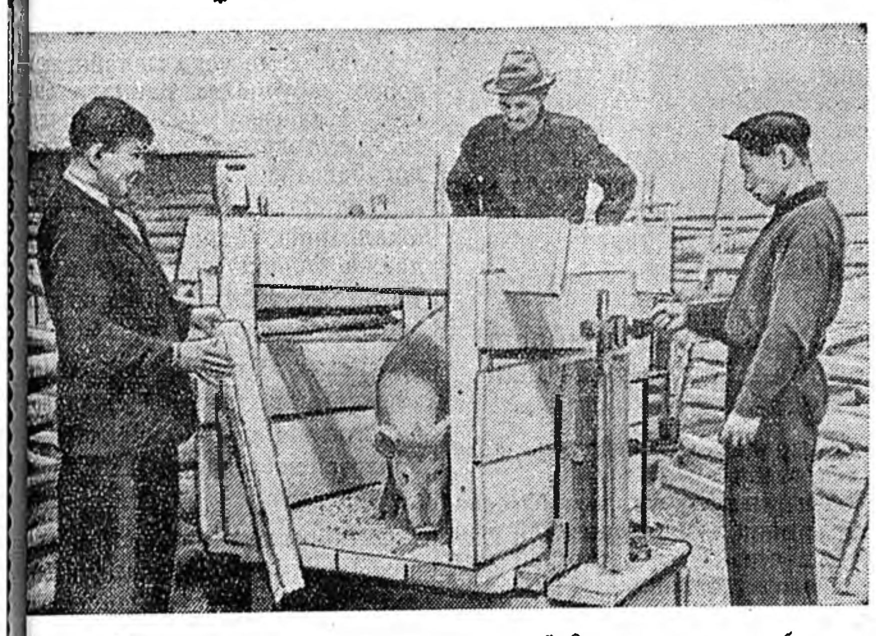
Һая эмхидхэгдэһэн эндэхи хониной совхозой (директорынь нүхэр Ильков) фермэнүүдтэ һүн багаар һаагдана. Урда жэлнүүдтэ орбол бүдүүн тэжээл, илангаяа зелёнко һураггүй ехээр бэлэдхэгдэһэн байгаа. Мүнөөшье поли дээрэ зелёнкын сомоонууд олон. Усть-Киранай фермэ (даагшань зоотехник В. Гусева) үдэртөө үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоо 6 литр һү һаана. Совхозой бусадшье фермэнүүдтэ һүн багаар һаагдана. Малшад арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шаданагүй.

Һүнэй багаар тушаагдажа байһанай үшөө нэгэ шалтагааниинь юуб гэхэдэ, олонхи колхозуудта элдэб хэрэгсэлдэ һүн ехээр гаргашалагдана. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «тугалда уулганабди» гэжэ шалтагаан баряад, һүеэ ондоо тээшэнь гаргашална. Тиигэжэ сүүдхэдээ һаагдаһан һүнэй ехэнхи хубинь ондоо тээшээ гаргашалагдана. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо 135 тугалда туд бүридэнь 3,5 килограмм һүн уулгагдаһан болоно. Зарим колхозуудай мэргэжэлтэд «нэмэлтэ түлбэридэ» гаргашалнабди гэжэ зэмээ сагааруулхаяа һэдэдэг. Теэд тэдэнэр һү һаалга ба гаргашалгын хойноһоо ямаршье хиналта табинагүй.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэнхэй. Һүүлэй һарануудта малшадай үдэр үнгэргэгдэхэеэ болишоо.

Малшадай дунда мүн ойлгууламжын хүдэлмэри мууга̄ар ябуулагдана. Илангаяа Сталинай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Фермэ, гүүртэнүүдтэ агитаторнууд үсөөн ябана. Аймагай колхозууд абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотой.

Д. Болхоев.

Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой 3-дахи комплексно бригадада гахай шахагдажа байна. Хоёр һара урид бордогдожо эхилхэдээ гахай бүриинь шэгнүүр 26 килограмм байһанаа, мүнөө тус бүридөө 55 килограмм болоо. Шахагдажа байһан гахайнуудые Дугар Балданович Жугдуров оролдосотойгоор харууһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) комплексно бригадын бригадир Б. Б. Сундарев, гахайшан Д. Б. Жугдуров, колхозник Д. Ч. Доргеев гэгшэд гахай шэгнэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Хонишодой амжалта

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан Хандалгада харюу болгон Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишод дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан юм. Тэдэнэр хонидойнгоо үбэлжэлгэ, хурьгадые абажа түлжүүлгые амжалтатайгаар эмхидхэжэ, өөһэдынгөө социалистическэ уялгануудые мүнөө нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Артелиин хонишодой социалистическэ мүрысөөндэ Улаан шугы гэжэ нютагта байрладаг № 2 комплексно бригадын эхэ хонидой отарынхид түрүү һуури эзэлнэ. Тус отара дээрэ үбэлэй һаранuудта 420 хурьгад абтаад, нэгэшье толгой гарзагүйгөөр, тобир дорюунаар түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ отара дээрэ ажалладаг хурьгашад Долсон Дашиева, Цыденжап Хандуева, Бутыд Балданова гэгшэд эртын хурьгадые түлжүүлхэдээ түрүү кошарно-базова аргые зүбөөр, шадабари ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Эндэхи отарын бүхы хонидынь хүшэ тамир һайнтай. Тус отарынхид зуун толгой эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга түлжүүлжэ абаха, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3—3 килограмм нооһо хайшалха гэһэн социалистическэ уялгаяа мүнөө амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Уһаар элбэг, үдхэн хагда ногоотой Баруун Хүнды гэжэ нютагта үбэлжэдэг № 1 комплексно бригадын эхэ хонидой отарынхид мүн һайн амжалта туйлана. Энэ отарын хүдэлмэрилэгшэд 300 толгой эхэ хонидһоо 315 хурьга үбэлэй һарануудта абаад, нэгыешье үхүүлэнгүйгөөр түлжүүлнэ.

Тус отарада ажалладаг малшад хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха хүндэтэй эрхэ олохын тула мүнөө бүри габшагай шударгыгаар, оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Аймагай центрһээ баруулжаа ябахада 7—8 модоной газарта, Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн эрье шадархи Харуулай шэлэ гэжэ нютагта нүхэр Цырендоржи Цыренович Бадмажаповай даадаг табан зуугаад толгой эхэ хонидой отара байрладаг юм. Эндэхи отарын хонидынь мүнөө бултадаа шахуу хурьгалаад бүхы 450-яад хурьгадынь тобир дорюунуудаар түлжүүлэгдэжэ байна. Үбэлэй хүйтэнэй үедэ хонидой хойноһоо харууһалга һайнаар табигданхай, тэжээлээр гүйсэд хангагданхай байжа, хурьгалһан хонидынь бултадаа тарган тобироор ондо ороо.

Тус артелиин правлени, тэндэхи малшад хониной тарган мяха гүрэндэ ехээр тушаахын талаар тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Хонишод Машиева, Ванданов гэгшэд отарынгаа хонидые дунда зэргээр толгой бүриин 55—60 килограмм шэгнүүртэй болгоод, гүрэндэ тушаахабди гэжэ уялга абаа. Мүнөө тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Хонидые үсхэбэрилгын, тэдэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлгын талаар Ёнхорой хонишод ажалай амжалтануудые туйлажа, Агуухэ Октябриин дүшэн жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ жагсанхай.

С. Шарапов.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ

Яагаад олон поршоонхо абанаб

Гахай үсхэжэ шадаа һаа, а, өөхэ гээшые одоол һанасоогоо ехээр абажа болохо, тоон фермэтэй һаа, тэрэнээ ёһо мяханай фабрика болгожо бою байна бшуу,—гэжэ Яков Андиянович хүсэд этигэлтэйгээр хөөэ.

Ороной баруун хизаарһаа — ска областьһоо нүүжэ ерээд, тухай саг соо элдэб хүдэлмэ ажаллажа байһан Яков Андиянович Бабагые колхозой түрүү шэ нэгэтэ правленидэ уряа.

— Яков Андриянович! Нүүжэ эһээ хойшо ямаршье ажалда хадаа оролдосотой шударгыгаар элдэг байһанаа харуулаат. Ма колхознигуудшье таниие ехээр дэлнэ. Тиимэһээ тандаа нэгэ хасалгатай ажал—гахайнгаа фер даалгажа үгэхэмнай. Нютагтаа айшанаар, фермые даагшаар лөө һэм гэжэ анха түрүүн ерээд хадаа хэлэһыстнай һанажал даг байгаа һэм... Арсахашьегүй ойт гэжэ һананаб,—гэжэ түрүүшэ нүхэр Цыдыпов хэлээ бэлэй.

алууһаа хойшо олон жэлдэ хэжэ һан ажалдаа орохо болоходоо Андрияновичын баярлаһан, ашаһан тухайнь хэлээдшье аб. Шэнэ ажалда ороод, нүхэр ак түрүүшын үдэрнүүдһээ фермээ хүдэлмэринс үндэһөөрнь хуан һайжаруулхын түлөө шарн оролдожо захалһан байна. Горьтой ехэ бэрхэшээлнүүд ушараа, дутуу дунданууд олон, мүнөөшье тэдэнэр барагдаагүй. Тиибэшье, Яков Андриянович бэрхэшээлнүүдһээ айнгүй, үдэр хоногой, һара жэлэй ошохо тудам фермынгээ ажалые һайжаруулжа, һүүлэй жэлнүүдтэ хүдэлмэридөө һайн амжалта туйладаг болоо. Урдань, тэрэнэй хүдэлөөгүй байхада, фермэ эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 6—7 поршоонхо абажа түлжүүлдэг байһан һаа, түрүүшын жэлдэ, 1953 ондо гахай бүриһөө 13 поршоонхо абажа түлжүүлһэн байна. Тиигээд хойто жэлынь фермэ эхэ гахай бүриһөө 14 поршоонхо, 1955 ондо 16 поршоонхо, 1956 ондо 18 поршоонхо абажа түлжүүлээ. Энэ жэлдэ фермынхид эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 20 поршоонхо түлжүүлхэ уялга абаад, ажаллажа байна.

Эндэхи гахайшад ямар аргаар иимэ олон поршоонхо абадаг болооб?

Хамагай түрүүндэ, фермынхид һүрэгтөө хэдэн һайн, томо гахайнуудые шэлэжэ үлөөгөөд түрүүлдэг болоо. Эмэнүүдынь һайн харууһа, эдеэлүүлгэндэ байлгагдадаг. Мүн һайн үүлтэрэй, бэеэр томо азарга гахайнууд хэрэглэгдэнэ. Урдань фермэдэ гахайнууд газаагуур бэлшээридэ ябаад ороондо ородог байһанаа, мүнөө Яков Андрияновичын үүсхэлээр таһалга соо оруулагдажа ороондо ородог болоо. Тиихэдээ нэгэ гахай хоёр азарга гахайда дабтагдажа табигдана. Хоёр азарга гахайгаар ороондо ороһониинь заатагүй олон поршоонхо гаргадаг. Нэгэ азарга гахайе нэгэ үдэр соо олон гахайда табиһанай хэрэггүй. Эндэхид хоёр азарга гахайдаа нэгэ үдэр соо хоёр гахайл табидаг байна. Эмэ гахай нэгэ азарга гахайда гэшхүүлээд, нүгөөдэхидэнь абаашажа табигдана. Иигэжэ ороондо оруулхада 14—15 поршоонхо гаргадаг юм. Энэ арга хэрэглэхэдэ гансашье олон поршоонхо абтадаг бэшэ, мүн һураггүй һэргэлэн, шэрхи тобир поршоонхонууд гарадаг.

Ороонойнь боложо байха үедэ гахайнуудые, илангаяа азарга гахайнуудые онсо һайнаар эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэй. Эндэхи гахайшад ороонойнь үедэ азарга гахайнуудтаа таряа талха урдынхиһаа хоёр дахин ехээр эдюулдэг байна. Энэ үедэнь азарга гахайнуудта мүн загаһанай тоһо, аргатай һаа, тахяагай үндэгэ эдюулжэ байхада һайн.

Урдань эндэ гахайнууд жэлдээ нэгэ дахин түрүүлэгдэдэг байһан аад, һүүлэй жэлнүүдтэ хоёр дахин түрүүлэгдэдэг болоо. Гол түлэб энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар урдынхида орходоо хоёр—гурба дахин олон түл абтадаг болоһон байна.

— Манай эндэ гахайнуудые жэлдэ заатагүй хоёр дахин түрүүлхэ хэрэгтэй. Манай түрэһэн нютагта гахайе жэлдэ гурба дахиншье түрүүлдэг байха юм. Гахай гурбан һара хори гаран хоногтой бшуу. Гахайн түрэһэнэй һүүлдэ зургаа хоноод байхада үрэжүүлгэдэ табихада хамаагүй байдаг. Тиимэһээ жэлдэ тэдэниие гурба дахин түрүүлжэ болохо байна бшуу. Мүнөө жэлдэ бидэнэр 3 гахай гурба дахин түрүүлхэмнай. Хэрбээ арга боломжын байгаа һаа, уужам байратай, элдэб тэжээлээр элбэг байһан һаа, фермынгээ бүхы гахайнуудые гурба дахин түрүүлхэ байгаабди. Теэд арга боломжомнай тиимэшэг ха юм даа,—гэжэ Яков Андриянович хэлэнэ.

Хээлитэй гахайе зүбөөр, тааруугаар эдеэлүүлжэ байха гээшэ шухала удхашанартай. Эндэхи гахайшад түрэхэ гахайе хоёр һаратай болоторынь хуушан нормоорнь эдеэлүүлжэ байгаад, саашадаа һара 20 гаран хоног соо хахад нормоорнь эдеэлүүлдэг байна. Энэ юундэ тиигдэнэб гэхэдэ, хээлитэй гахайда шэмэ ехэтэй тэжээл эдюулжэ байгаа һаа, дэлэнгэйнь узуур өөхэлжэ, һүүлдэ түрэһэн хойнонь хүхэнүүдтэнь һүн орохоор муу болошодог юм.

— Зарим хүнүүд түрэхэ гахайе һайнаар эдеэлүүлжэ таргалуулаал һаа, һүүлдэ һүтэй байха гэжэ һанадаг. Тэрэ буруу. Таарууга̄ар, харин, таргалшахагүйгөөр тэдэниие эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэй,—гэжэ Яков Андрияновичын хүгшэн гахайшан Евдокия Васильевна Бабак хөөрэнэ.

Поршоонхолһонойнь һүүлдэ гүрүүшээр багашаг нормотойгоор бурдууг уулгажа захалаад, 3—4 үдэр соо тэжээлыень нэмээ нэмээһээр саашадаа хүсэд нормотойгоор эдеэлүүлдэг болоно. Тиигээд саашадаа арбаад хонохолоорнь нарай поршоонхотой гахайда элдэб янзын шэмэтэ тэжээл холижо байгаад эдюулхэдэ һайн. Һүтэй байхынь тулада нарай поршоонхотой гахайда хартаабха, овощь, кукуруза, хүхөөр хатааһан үбһэ гэхэ мэтын тэжээл эдюулхэдэ аргагүй һайн гэжэ эндэхи гахайшад хэлэнэ. Һая түрэһэн гахайе эндэхид үдэртөө дүрбэ, таба дахин эдеэлүүлжэ байдаг.

Поршоонхотой гахайнуудые нарин нормын ёһоор эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, садатараа эдеэлжэ байгаагүй гахай гэнтэ ехэ тэжээл соо оруулжархёо һаа, хомхойгоор эдижэ, дотороо үбдэжэ болохо байна бшуу.

Нарай поршоонхонуудые зүбөөр, һайнаар томо болгохын тулада фермынхид ехэ оролдолго гаргадаг. Хэдэхэн хонохолоороо поршоонхонууд һайхан гурилаар худхаһан бурдууг, үнеэнэй һү, минеральна тэжээл гэхэ мэтэнүүдые эдижэ захална.

Зундаа поршоонхонууд үдэр дүүрэн газаагуур сэбэр агаарта ябажа бэлшэдэг юм. Мүн үбэлдөөшье һалхигүй наратай үдэрнүүдтэ томохон болоһон поршоонхонууд сэбэр агаарта гаргагдадаг байна.

Иигэжэ Сэлэнгын совхозой гахайшан Яков Андриянович Бабак ажаллажа байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүү гахайшан Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ хаража ерээ. Теэд тэрэнэй даажа байдаг фермэдэ урдань Калининай нэрэмжэтэ колхозой правленишье, мүнөө совхозой дирекцишье һайн туһаламжа үзүүлдэггүй, хүдэлмэриин зохид һайн арга боломжо бии болгодоггүй байна. Гахайн байра типовойшье һаа, тон уйтан, бага. Поршоонхотой 10 гахайн байха байра соо мүнөө 35 эмэ гахай байлгагдана. Зарим гахайнууд бүхэли үбэлдөө газаа солоомоор түхеэрһэн нобшо соо хоножо байгаа. Фермынхид томо эхэ гахайнуудһаа гадна, үшөө намар шахагдаха 8 залуу гахай түрүүлээ.

— Урдань байһан хоёр колхозой фермын гахайд нютагтамнай совхоз болоходо хамтаржа, фермэмнай бүри ехэ болоо, эхэ гахаймнай олошороо. Тиимэһээ шэнэ байра бариха тухай манай совхозой хүтэлбэрилэгшэд һанаагаа зобохо ёһотой. Мүн элдэб тэжээлээр, илангаяа шэмэтэ тэжээлээр дуталданабди,—гэжэ Яков Андриянович хэлэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ фермынхид 100 гахай шахажа, 90 центнер мяха гүрэндэ тушааһан байгаа. Энэ жэлдэ 200-е шахахаар хараална. Мүнөө 32 гахай шахагдажа байнхай. Тэдэнэр тус бүридөө центнерһээ үлүү шэгнүүртэй.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хонидые олоор үсхэжэ, нооһо ехээр абахын түлөө тэмсэхэһээ гадна, мүн гахайнгаа фермэдэ анхаралаа ехээр табидаг болоо һаань, тэндэхид жэлдээ хэдэн зуун гахай шахажа, гүрэндөө 3—4 дахин ехэ мяха тушаадаг болохо байгаа. Үүлтэр һайнтай гахайнууд олон, дүршэл ехэтэй гахайшадшье бии.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

К. Е. Ворошиловые угтахаяа МНР бэлдэжэ байна

УЛАН-БАТОР, майн 23. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай айлшаар Монголой Арадай Республикада ерэхэдэнь, һайнаар угтахын түлөө бүхы ороной ажалшад эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

МНРП-гэй ЦК-гэй шиидхэбэреэр К. Е. Ворошиловые угтаха хэрэгые бэлдэхэ тусхай комисси байгуулагдаа.

Промышленна предприятинуудта, ажалшадай хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ, госхозуудта, Москва Пекин хоёртой Улан-Баторые холбоһог түмэр замай станцинуудта, бүхы эмхи зургаануудта болон һургуулинуудта ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтэ болоно. Жэлэй түрүүшын хахадай үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид, июниин 15-да дүүргэхын түлөө, продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөн дэлгэрнэ.

Советскэ Союзай түрүү дүй дүршэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Советскэ эрхим хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай арга методүүд тухай номууд хэблэгдэнэ, коммунизм байгуулха хэрэгтээ Советскэ Союзай туйлаһан амжалта тухай, экономикоёо, соёл болбосоролоо хүгжөөхэдэнь, Монголдо Советскэ гүрэнэй ахадүүгэй ёһоор туһалдаг тухайнь лекцинүүд уншагдана. Орон дотор эгээл эдэбхитэй ниитын организацинуудай нэгэн болохо Монгол-Совет хани барисаанай общество эдэ бүхы ажал-ябуулга үнгэргэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Монголой Арадай Республикада К. Е. Ворошиловай айлшалан ерэхэдэнь, Монгол Советскэ Союз хоёрой үнинэй, заншалта хани барисаан улам бэхижэхэ гэжэ түбэй газетэнүүдэй редакцинуудта ерэһэн олон бэшэгүүд соо, мүн суглаанууд дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэнэ.

Монголой Арадай Республикын нийслэл хото Улан-Батор.

ТАСС-эй фотохронико.

Арадай Польшодо городууд баригдана

ВАРШАВА. майн 23. (ТАСС). Дээдэ Силезидэ Попрацаны гэжэ үзэсхэлэн һайхан нуурай дэргэдэ Польшын шахтёрнуудай, мүн металлургнуудай томо город Нове Тыхы баригдажа байна. Ойройдоол 4 жэлэй урда энэ городой һуури табигдаһан юм. Мүнөө олон дабхар байрын гэрнүүд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, үргэн сэхэ үйлсэнүүд, сэсэг ногоо һуулгагдаһан талмай, сквернүүд Нове Тыхыдэ бии болоо.

«Земовит», «Пяст», «Весела» шахтануудай горнягууд, Дээдэ Силезиин металлургическа заводуудай хүдэлмэришэд эндэ ажаһууна. Үнгэрэгшэ жэлдэ мянга гаран шэнэ квартиранууд ажалшадта үгтөө. Һаяар городой хүн зоной тоо 100 мянга хүрэхэнь.

Нове Тыхы гээшэ арадай Польшодо баригдажа байгаа олон шэнэ городуудай нэгэниинь юм. Краковай хажууда Польшын металлургнуудай 100 мянган хүнэй һууха Новая Гута гэжэ шэнэ город баригдажа дүүргэгдэхэнь. Люблинскэ воеводстводо Красник-Фабричный гэжэ город бии болоо. Дээдэ, Доодо Силезидэ хэдэн шэнэ городууд баригдажа байна.

Мүнөө үедэ Польшын элдэб нютагуудта 300 шахуу шэнэ городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд баригдажа байна. Тэдэнэр промышленностиин ехээр хүгжэһэн, предприяти олонтой газарта ехэнхидээ баригдана. Люблиндэ баригдажа байгаа автомобиль бүтээгшэдэй город, Ченстоховтохи металлургнуудай тосхон, Дээдэ Силезиин нүүрһэнэй шахтануудай дэргэдэхи шахтёрнуудай олон посёлогууд, ороной Лодзинска, Келецкэ болон бусад воеводствонуудтахи хүдэлмэришэнэй тосхонууд шэнэ барилганuудай тоодо оролсоно.

Польшодо байрын гэрнүүдые улам олоор бариха гэжэ шэнэ табанжэлэй түсэбтэ хараалагданхай. Табанжэлэй туршада 1200 мянга шахуу байрын шэнэ комнатонуудые барижа дүүргэхэ гэжэ хараалагданхай. Ороной шэнэ городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта байрын олон гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаха.

Корейн Арадай Демократическа Республикада залуушуулай, студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда эдэбхитэй бэлэдхэл эхилбэ. Мүн Корейн спортсменүүдшье энэ бэлэдхэлдэ хабаадалсана. Спортын 50 янзаар оронойнгоо рекордые тэдэнэр һайжаруулаа. Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа мүрысөөнүүдһээ 100 эгээл шалгарһан спортсмен Москвада болохо мүрысөөндэ хабаадаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пхеньянда баскетболистнууд мүрысэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Арадай Корейдэ промышленна предприятинууд байгуулагдана

ПХЕНЬЯН, майн 23. (ТАСС). Корейн Центральна телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто Хванхе гэжэ провинцидахи «Хванхе» гэжэ металлургическа комбинадта доменно пеэшэн ашаглалгада оруулагдаа.

Хойто Хамген провинцидахи Ким Чагай нэрэмжэтэ металлургическа комбинадта жэлэй туршада 280 мянган тонно нүүрһэ буйлуулха пеэшэн баригдажа эхилээ. Тус пеэшэн энэ оной ноябриин һүүл багаар бэлэн болохо.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые хорюулхын түлөө Румыниин арад зон тэмсэнэ

БУХАРЕСТ, майн 23. (ТАСС). Эб найрамдалые хамгаалха Румыниин Арадай Республикын национальна комитедэй бюрогой үргэдхэмэл заседани Бухарестдэ болоо.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые хорюулхын түлөө тэмсэлдэ эб найрамдалые хамгаалха национальна комитедэй бэелүүлхэ хэмжээнүүдэй түсэбүүдые заседанида хабаадагшад зүбшэн хэлсэжэ баталаа. Область-

Албаниин Арадай Республика. Эрнст Тельманэй нэрэмжэтэ консервэ хэдэг комбинат Влора гэжэ нютагта мүнөө жэлдэ баригдаа. Элдэб загаһанай, мүн жэмэсүүдэй консервэнүүдые предприяти хэнэ. Комбинадай коллектив улам ехэ продукци бүтээн гаргадаг болобо. Мүн олон янзын консервэ хэхын түлөө тэдэнэр оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: предприятиин цехтэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Югославиин залуушуулай газетэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй Тито хөөрэлдэбэ

БЕЛГРАД, майн 22. (ТАСС). ТАНЮГ агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

Югославиин президент Иосип Броз Тито «Младост» газетын директортэй уулзажа, Югославиин залуушуулые яажа хүмүүжүүлхэ тушаа асуудалаар өөрынгөө һанамжа хэлээ. Ондоо ороной арадуудые үзэн ядадаг бэшээр, харин тэдэниие хүндэлдэг байхаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ шухала гэжэ Тито мэдүүлбэ. Хүн зондо энхэргэн зөөлэнөөр хандажа, ондоо ороной арадуудта дуратай байхаар залуушуул хүмүүжүүлэгдэхэ ёһотой. Арсалдаата асуудалнуудые дайн сэрэгэй хүсөөр шиидхэхэ гэжэ номнодог гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ залуушуул дуратай байжа шадахагүйнь мэдээжэ. Югославиин гадаадын политика бүхы дээрээ эб найрамдалай, амгалан шэглэлтэй байһан дээрэһээнь, дайн байлдаанда бэлэдхэгшэдые үзэн ядадаг байхаар залуушуулаа хүмүүжүүлхэдэмнай ехэ хүнгэн гэжэ Тито хэлэбэ.

СССР-тэй, мүн Зүүн Европын бусад оронуудтай харилсаагаа һайжаруулха тухай асуудалаар Тито иигэжэ хэлээ: «СССР-тэй, Зүүн Европын бусад оронуудтай харилсаамнай һайжарха сагынь ойртоо. Тиигэншьегүй арганьгүй. Мүнөөшье харилсаамнай һайжаржа байна. Харилсаагаа бүри һайжаруулхын тулада бидэнэр али болохоор оролдохобди».

Япон Бирма хоёрой хамтын коммюнике

РАНГУН, майн 23. (ТАСС). Японой премьер-министр Киси гүрэн түрын хэрэгээр Бирмэдэ ошоһон байгаа. Тэрэнэйнь ашаар эдэ оронуудай премьер-министрнүүд хамтын коммюнике хэжэ, тэрээндээ гараа табяа. Хүсэл эрмэлзэлгын байгаал һаань, уласхоорондын бүхы арсалдаата асуудалнууд эбэй ёһоор шиидхэгдэжэ болохо байна гэжэ хоёр премьер-министр хамтынгаа коммюнике соо тэмдэглээ.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалга хоригдохо ёһотой. Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци буу зэбсэг хуряалгахын, мүн термоядерна буу зэбсэгые хинамжада абахын түлөө улам ехэ оролдолго гаргаха ёһотой гэжэ премьер-министрнүүд мэдүүлээ.

Амгалан тайбан байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэнь Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида туһаламжа үзүүлхэ шухала гэжэ хоёр премьер-министр мэдэрбэ.

Бирма Япон хоёрой хоорондо экономическа, соёл болбосоролой талаар холбоо харилсаа бүри үргэдүүлхэ тушаа арга замуудые премьер-министрнүүд зүбшэн хэлсэбэ гэжэ коммюникейн түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ.

Франциин ажалшадай эрилтэ

ПАРИЖ, майн 23. (ТАСС). Францида шэнэ правительствын байгуулагдаха болоһонтой дашарамдуулан ажалай бүгэдэниитын конфедерациин бюро коммюнике толилоо. Хүдэлмэришэн ангиин ямар эрилтэнүүдые табижа байһыень, тэрэ тоодо эгээл бага салин хүлһэ абадаг элдэб мэргэжэлтэдэй салингыень дээшэлүүлхэ тухай эрилтые мартажа болохогүй гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Ажалшан арадта ашагдадаг налогой хүндэ хүшэр, ехэ болоһон дээрэһээнь налог саашадаа багаханааршье дээшэлүүлэгдэхэ ёһогүй гэжэ ажалай бүгэдэниитын конфедераци мэдүүлнэ. Алжирта колониальна дайнай үргэлжэлүүлэгдэжэ байһан дээрэһээнь, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай салин хүлһэн нэгэл хэмдээ дээшэлэнгүй байһаар гэжэ бюро мэдүүлбэ.

Алжирта тулалдаанууд болоно

ПАРИЖ, майн 23. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үедэ Франциин сэрэгэй, мүн Алжирай национальна сүлөөрэлгын армиин частьнуудай хоорондо хатуу шанга тулалдаанууд болоно. Майн 22-то Оран департаментын шадар болоһон тулалдаанда Алжирай 89 хүн алуулаа. Тиихэдэ Франциин сэрэгэй 10 албахаагшад алуулһан байна. Константина департаментда болоһон тулалдаануудта французууд 21 алжирайхидые алаа. Һаяхан Франциин сэрэгэйхид Алжирай баруун хубида оршодог Алжирай национальна сүлөөрэлгын армиин сэрэгэй базануудта добтолжо, Алжирай 40 хүниие алаа. Франциин талаһаа хэды хүнэй алуулһаниинь мэдээсэгдэнэгүй.

Алжир, Афлу городууд шадар болоһон тулалдаануудта буһалгаашад Франциин 30 гаран сэрэгшэдые алаа.

Югославиин арадай оборонын хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй секретарь, армиин генерал Гошняк гэгшын СССР ерэхэ тухай

Югославиин арадай оборонын хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй секретарь, армиин генерал Гошняк Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковай уряалаар июнь һарада СССР ерэхэнь гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Хэдэн генералнууд, мүн Югославиин армиин дээдэ тушаалтай офицернүүд гүрэнэй секретарьтай хамта ерэлсэхэ байна. (ТАСС).

Венгридэ болоһон хархис үймөөнэй үедэ алуулһан, мүн гэмтэһэн хүнүүдэй тоо тухай хуулита газарай мэдээсэл

БУДАПЕШТ, майн 22. (ТАСС). Венгриин статистическэ управлениин хуулита газарай мэдээсэл Будапештдэ толилогдоо. Орон дотор болоһон хархис үймөөнэй үедэ 2700 хүн алуулаа, тэдэнэйнь 1945-ниинь Будапештдэ алуулаа гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Хархис этэгээдүүдэй һүйдхэһэн үймөөнэй үедэ шархатаһан 20 мянган хүн 1956 оной октябриин 23-һаа эхилээд жэлэй эсэс хүрэтэр ороной эмнэлгын эмхи зургаануудта аргалуулаа.

Венгридэ хархис этэгээдүүд сүүдлүүлжэ байна

БУДАПЕШТ, майн 23. (ТАСС). Энэ неделиин эхиндэ Будапешт городой сүүд хэдэн бүлэг хархис этэгээдүүдэй хэрэгые хаража эхилээ.

Венгриин арадай засагые унагаахын түлөө хархис ябуулга хэһэнэй, мүн хэдэн дахин буу зэбсэгэй хүсөөр дээрмэдэлгэ хэһэнэй түлөө хархис этэгээдүүд Пал, Карой Кабелач гэгшэд майн 22-то сүүдлүүлээ. Пал гээшэнь саазалагдаха болоо. Нүгөөдыень бүхы наһаарынь түрмэдэ хааха гэжэ сүүд шиидхэбэ.

Хархис ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө, мүн ниитын зөөрие буугай хүсөөр тоножо, хилэ дабахые һэдэһэнэйнгээ түлөө Праслмайер гэгшэ саазалагдаха болоо. Тэрээнэй хүтэлбэри доро ябаһан хүнүүд нюусаар буу зэбсэг, һомо хадагалжа байһанайнгаа түлөө элдэб болзороор түрмэдэ хаагдахань.

Дебряценскэ сэрэгэй-полевой сүүд советскэ солдадые Мишкольц гэжэ газарта алаһан ушарые мүрдэжэ үзөөд, алууршадые саазалха гэжэ шиидхээ. Энэ шиидхэбэринь бэелүүлэгдээ.

Суэцкэ каналаар улам олон судна гарана

КАИР, майн 22. (ТАСС). Майн 22-то Суэцкэ каналаар аяар 41 судна гараба. Тэрэ тоодо Англиин 7 судна, Америкын 5, Норвегиин 7, Голландиин 5, Италиин 3 болон дэлхэйн бусад олон оронуудай судданууд гараа. Майн 21-дэ каналаар гадаадын оронуудай 35 судна гаргагдаа. Тэрэ тоодо Англиин 10 судна гаргагдаһан байна.

Каналаар гараһан бүхы судданууд Египедэй захиргаанда үгэхэ ёһотой түлбэреэ сүм үгэнэ.

Фагерхольмын правительство тушаалһаа гараба

ХЕЛЬСИНКИ, майн 22. (ТАСС). Шиидхэгдээгүй хэдэн асуудалнуудаар, тусхайлбал, салин хүлһэн тухай асуудалаар һүүлэй хэдэн үдэрнүүдтэ Финляндида хэлсээн хэгдэбэшье, ямаршье үрэ туйлагдаагүй. Тиимэһээнь премьер-министр Фагерхольм майн 22-то республикын президенттэй уулзажа, правительствотаяа тушаалһаа гарахамни гэһэн мэдүүлгэ тэрээндэ бариа.

„Шоно-хүбүүн“ хүнэй байдалда дадажа байна

ДЕЛИ. (Синьхуа агентство). Энэдхэгэй Уттар Прадеш гэжэ штадтахи Агра город шадарай ой соо олдоһон «шоно-хүбүүн» хинди хэлэн дээрэ зарим богонихон үгэнүүдые арай шамай хэлэжэ шададаг, хилээмэ эдижэ, түүхэй мяхагүйгөөр байдаг болоо. Энэ хүбүүн өөрынгөө ахадүүнэртэй наадана.

Эмшэд энэ хүбүүе үзэһэн байгаа гэжэ мэдээсэгдэнэ. Тэдэнэрэй хэлэһэнэй ёһоор, хүбүүнэй бэень бараг. Гэбэшье, больницада түргөөр оруулха хэрэгтэй. Түрэлхидэйнгөө харууһан доро хүнэй байдалда түргөөр дадажа байнхай. Гэхэ зуура, заримдаа бугын арһа обёоржо харахадаа һүлэмхеэр абяа гарадаг, эдеэлхэдээ амһарта хэлээрээ долёодог байна.

Урдань ондоо газарһаа олдоһон Сингх гэжэ нэрэтэй нэгэ «шоно-хүбүүнэй» хуби заяан тухай «Стейтсмен» газетэ майн 7-до мэдээсээ һэн. 1905 он багта Уттар Прадештахи Мадур гэжэ город шадарай ой соо английска чиновник тиимэ хүбүүе олоһон байгаа. Тэрэ англичанин олоһон хүбүүгээ гэртэхиндэнь бусаагаагүй, харин английска миссионерэйдэ үгэһэн юм. Тэрээниие гансаарайень хаажа, түүхэй мяхаар хооллуулдаг байгаа. Мүнөө тэрэнь жара гаран наһатай болобошье, үхибүүн шэнгеэр наадаһхай, кукла болон агаарай шарнуудые хэрэглэжэ бэеэ һамааруулдаг.

(Майн 24-нэй «Дружба» газетэһээ абтаба).

Москва. Шэнэ түхэлэй хубсаһанай хэб зохёогшодой Уласхоорондын наймадахи конгресс болохоёо байна. Энэ конгресстэ бэлэдхэн, нийслэл хотымнай шэнэ хубсаһанай хэб зохёогшодой байшангай, оёдолой, мүн бүд нэхэдэг предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд эхэнэрэй, эрэ хүнэй, хүүгэдэй хубсаһанай шэнэ түхэлэй хэбүүдые бэлэдхэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Москвагай трикотажна комбинадай шэнэ хубсаһанай хэб зохёон зурагшад Н. П. Подгаевская, О. Г. Гурова, Т. И. Лысенко шэнэ хубсаһанай выставкэдэ харуулха хүүгэдэй хубсаһанай хэбые зүбшэн хэлсэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Оролдосотой ажалаар суурхана

Мангазиин Дэбэ гэжэ нютаг «Улаан-Бургалтай» колхозой мал гүүртэ байрладаг юм. Гүүр даагша нүхэр Цыденов үнгэрэг үбэл 46 толгой буруу абажа, ха 150 толгой мал харууһалха бо һэн.

—Колхозойнгоо харюусалг даалгабариие һайнаар дүүргэ бди,—гэжэ нүхэр Цыденов, тэрэ нүхэр Гарма Ханда мэ лээд, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл х ороо бэлэй. Тэдэнэй хэлэһэн үгэ, һэн хэрэгтэйнь алгасаагүй. 195 57 оной үбэлжэлгын эхилхэдэ г тын хашаа соо үбһэн, солоомо, хиинэ гэхэ мэтэ асаргаданхай, лайнь байра дулаалагданхай б гаа.

Үбэлжэлгын үедэ малайнгаа х ноһоо харууһалга һайнаар эмх хээ. Илангаяа малай уһалал эдеэлүүлгэдэ ехэ анхарал ханд даг байгаа.

Тиин малшадай оролдосо ажал миин хосороогүй. Тэдэ даажа байһан мал нэгэшье хор тогүйгөөр, тобир тарганаар о орожо, бэлшээридэ гараба.

—Гомбо Дамбиевич Цыде өөрынгөө оролдосотой ажалаар риингоо аймаг соо суурхана,— колхозой зоотехник Юндэн Цокт зүбөөр хэлэнэ.

Октябрьска социалистическэ волюциин 40 жэлэй ойн хүндэл дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсо зунай үедэ малаа һайнаар бэлш таргалуулха хүсэлэнтэйгөөр Цы новэй гүүртынхид ажаллажа б на.

С. Табдаев

Эстафетэ болобо

Хориин аймагай центртэ зу спортивна сезоной нээлгэдэ рюулагдаһан эстафетэ болобо.

Эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй 200, 800 метрын урилдаанда Х риин дунда һургуулиин түлөө шэд нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбад һууринуудые эзэлбэ. Волейбол МТС-эй «Урожай» гэжэ коман аймагай центрын «Буревестни командатай наадажа, 1:2 тоот гоор шүүгдээ. Хориин һургуули футбольно команда Курбын промхозой командые 1:0 гэһэн т тойгоор шүүгээ.

К. Жалсараев.

Олзотой агнуури

Яруунын мяха-һүнэй совхоз ангуушан Ц. Цыдыпов һаяхан Г да тосхондо дүтэ агнажа ябатар шонын нүхэ оложо, тэндэһээ 5 г гэ барижа тушааба.

Олон шоно алаһанайнь түл аймпотребсоюзай бэлэдхэлэй конт ро үнинэй ангуушанда 2500 түхэр шан үгэбэ.

И. Яковлев,
В. Байбородин.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам редактора—32-74. отв. секретаря— 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32 67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00433. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2171.